

مصاحبه با مسعود بارزانی پیرامون

موافقت نامه کردهای عراق در واشنگتن و...

اشاره مترجم:

مسعود بارزانی رهبر حزب دمکرات کردستان عراق و جلال طالبانی رهبر اتحادیه میهنی کردستان عراق به دعوت وزارت خارجه آمریکا به ترتیب در ۱۱ و ۱۴ سپتامبر ۱۹۹۸ وارد واشنگتن شدند و ضمن ملاقات با وزیر خارجه آمریکا و سایر مقامات این کشور، در شانزدهم سپتامبر در محل وزارت خارجه آمریکا با حضور خانم مادلین آلبرایت وزیر خارجه آمریکا توافق نامه ای را به امضاء رسانیدند. براساس این توافق نامه (که در ۱۷ سپتامبر امضاء شد) دو گروه کرد عراق اختلافات خود را کنار گذاشتند، و موافقت کردند بطور مشترک اداره مناطق کردنشین شمال عراق را بعهده بگیرند. چند روز پس از این توافق، نشریه «اخبار روزانه ترک»، مصاحبه ویژه مفصلی پیرامون این توافق و مسایل کردهای عراق و روابط آنها با ترکیه انجام داد. متن کامل این مصاحبه که در واشنگتن صورت گرفت، به اطلاع خوانندگان فصلنامه مطالعات خاورمیانه می رسد:

* امضاء توافق اخیر در واشنگتن میان حزب دمکرات کردستان [عراق] و اتحادیه

میهنی کردستان نشانگر آغاز مرحله جدیدی در مسائل کردهای عراق بود. می توانید به ما بگوئید که ملاقات بعدی کی و کجا صورت خواهد گرفت؟

بارزانی: براساس توافق ما و اتحادیه میهنی، ملاقات بعدی در آنکارا و در آغاز نوامبر

صورت خواهد گرفت.

* مسایل مورد بحث در این ملاقات مشخص شده است؟

بارزانی: در مورد توافق عملی، اجرای آن، و نیز برخی مسایل اساسی دیگر نظیر مسئله

حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) بحث خواهد شد.

* متن توافق را منتشر خواهید ساخت؟

بارزانی: فکر می‌کنم نکات اصلی توافق قبلاً منتشر شده است، اما فکر نمی‌کنم احتیاجی باشد جزئیات دقیق‌تر متن واقعی توافق را منتشر کنیم.

* به چه دلیل؟

بارزانی: فکر می‌کنم ضرورتی برای این کار نباشد.

* می‌دانم که پیرامون یک مکانیسم دوره گذار تا تابستان آینده که انتخابات صورت می‌گیرد توافق به عمل آمده است. این مکانیسم گذار چیست؟
بارزانی: یک کمیته عالی هماهنگی میان دو طرف وجود دارد که در حال حاضر به کار مشغول است. [اعضاء] کمیته کارها و فعالیت‌ها را به همراه مجمع، برای تهیه مقدمات انتخابات هماهنگ می‌کند.

* رئیس کمیته عالی هماهنگی کیست و نماینده چه کسی هست؟

بارزانی: کمیته رئیس ندارد. این کمیته مدتی است که به فعالیت مشغول بوده است و برای اتخاذ تصمیم میان خود هماهنگی می‌کنند.

* می‌توانید لطفاً به من بگوئید نکات اصلی فرایند گذار چیست؟

بارزانی: اولین گام عادی سازی اوضاع خواهد بود؛ در مرحله دوم یک دولت موقت مشترک بوجود می‌آید و سرانجام انتخابات برگزار می‌شود.

* مکانیسم تقسیم قدرت طی این دوره گذار چگونه کار می‌کند. آیا این نکته مشخص نشد؟

بارزانی: براساس نتایج انتخابات سال ۱۹۹۲ خواهد بود.

* یعنی حزب دمکرات ۵۱ درصد و اتحادیه میهنی ۴۹ درصد خواهد داشت؟ این رقمی است که بر سر آن توافق شده است؟

بارزانی: اینها نتایج انتخابات ۱۹۹۲ بود.

* و این دفعه هم بر سر آنها به عنوان یک فرمول تقسیم قدرت توافق به عمل آمد؟

بارزانی: در متن واقعی توافقنامه، به صراحت مشخص شده است که [تقسیم قدرت]

براساس نتایج انتخابات ۱۹۹۲ خواهد بود. البته، تلاشهایی در جریان است تا یک دولت موقت مشترک بوجود آید. منظورم این است که این نکته برای ما اجباری و ضروری نیست، اما در این جهت کار می‌کنیم. و اگر قرار بر این باشد، براساس نتایج انتخابات ۱۹۹۲ استوار خواهد بود.

* خوب، این اقتدار موقت که در جهت برپایی انتخابات کار می‌کند چگونه طرح ریزی خواهد شد؟ می‌توانید جزئیات بیشتری ارائه دهید؟ ظاهراً اینجا در واشنگتن مفهوم «دولت» مورد استفاده گروههای کرد به سیستم فدرال ایالات متحده آمریکا به عنوان یک نمونه، یعنی یک «دولت ایالتی» اشاره دارد. در این رابطه می‌توانید بگوئید برای اقتدار موقت چه نوع «دولت ایالتی» در نظر گرفته شده است؟

بارزانی: یک دولت منطقه‌ای است، یک اقتدار منطقه‌ای. این چارچوبی است که مشخص شده است و قرار است با آن کار شود.

* با توجه به نمونه ایالات متحده آمریکا، این بدان مفهوم است که شما یک فرماندار، پارلمان ایالتی و نظایر آن خواهید داشت؟ می‌توانید لطفاً جزئیات بیشتری در این رابطه ارائه دهید؟

بارزانی: به جز مسئله سهمیه‌بندی نمایندگی، فکر می‌کنم در ساختار فعلی تغییری صورت نخواهد گرفت. آنچه که اکنون داریم یک دولت منطقه‌ای است که شامل وزیر منطقه‌ای، شورای وزرا و نیز مجمع (پارلمان) می‌شود.

* وجه کسی مسئول آن است؟ آیا همانند آمریکا شخصی همچون فرماندار دارید؟
بارزانی: نه، استانها هر کدام فرماندار خاص خود را دارند. این یک دولت محلی است.
* می‌توانیم در مورد انتخاباتی که همه شما برای آن آماده می‌شوید صحبت کنیم؟
منطقه‌ای که قرار است انتخابات شما در آن برگزار شود، کجا را در برمی‌گیرد؟

* مناطق تحت پوشش انتخاباتی [در شمال] مناطقی است که خارج از قلمرو کنترل دولت مرکزی در بغداد قرار دارد. این منطقه شامل استانهای اربیل، دهوک، سلیمانیه و برخی از بخشهای استان کرکوک می‌شود که تحت کنترل بغداد قرار ندارند. این مناطق تحت کنترل

کردها است.

* آیا شامل تمامی منطقه واقع در شمال مدار ۳۶ درجه می شود ؟

بارزانی: مناطقی که در داخل ناحیه بالای مدار ۳۶ درجه تحت کنترل کردها قرار دارد. برخی مناطق داخل شمال مدار ۳۶ درجه تحت کنترل ما نیست و انتخاباتی در آنها صورت نخواهد گرفت.

* ترکیب گروههای قومی در داخل منطقه انتخابات شما چگونه است ؟

بارزانی: مشارکت همه گروهها - یعنی کردها، ترکمن ها و آشوریها در انتخابات تشویق می شود. مشارکت و نمایندگی آنها بر طبق نتایج سرشماری آینده، و بر طبق درصد یا سهمیه این جوامع در مناطق تحت کنترل کردها صورت خواهد گرفت.

* سرشماری سؤال بعدی من است. چه وقت قرار است این سرشماری صورت بگیرد ؟

بارزانی: این به مقداری زمان نیاز دارد. البته باید به سرعت خود را برای فراهم ساختن زمینه اجرای سرشماری آماده کنیم.

* مطلع شدم که خواستار حمایت آمریکا شده اید تا بر انتخابات نظارت کند ؟

بارزانی: برای اطمینان از برگزاری یک انتخابات دقیق و منصفانه انتظار داریم سایر کشورها نظیر ترکیه، انگلستان، احتمالاً سازمان ملل، و سازمانهای غیر دولتی نیز در این کار مشارکت کنند.

* به ما گفته شده است، و خود نیز در چند مورد گفته اید، که به تمامیت ارضی عراق در یک چارچوب فدرال اعتقاد دارید. بنابر این حدس من بر آن است که همه این اقدامات و فعالیت شما موقتی و تازمانی است که عراق تعادل و توازن خود را بدست آورد. حدس من درست است ؟

بارزانی: یک مسئله باید روشن شود و آن این که حضور ما در آنجا موقتی نیست. ما مردمی هستیم که هزاران سال در آنجا زندگی کرده ایم و به زندگی ادامه خواهیم داد. بنابر این، حرف ما این است که باید همراه با دولت مرکزی در چارچوب تمامیت ارضی عراق برای آینده راه حلی پیدا کنیم. راه حلی که مورد قبول مردم ما باشد.

* پس این راه حل شماست، و می خواهید آن را در ترکیب جدید عراق آینده ادغام کنید؟ این همان راه حلی است که روی آن کار می کنید؟

بارزانی: اگر زمانی برسد که عراق تبدیل به یک کشور دموکراتیک شود و چنین تحولات و بلندپروازیهای سیاسی را اجازه دهد - و من معتقدم که منطقه کردنشین از بسیاری جهات ویژگیهای کامل خود را دارد - می توان این راه حل را با رژیم آن زمان عراق دنبال کرد. حتی اگر رژیم فعلی هم نیازها و انتظارات مردم کرد را برآورده کند، می توان با آن به توافق رسید.

* حتی با رژیم کنونی در عراق؟

بارزانی: اگر راه حل فدرال را برای مساله کردها بپذیرند، چرا که نه؟ اگر بتوان یک عراق دموکراتیک داشت، و در آن جهت پیشرفتی حاصل شود، چرا که نه؟

* آقای طالبانی هم به این مسئله اعتقاد دارد؟

بارزانی: من از طرف حزب دمکرات و برای آن صحبت می کنم، نمی توانم به جای او صحبت کنم.

* می توانید برداشت خود از مخالفان عراق را به من بگوئید؟ از مخالفت با رژیم کنونی در بغداد سخن می گویم.

بارزانی: از نظر من می توان از دو نوع «مخالف» متفاوت سخن گفت. اولین نوع، مخالفان قبل از جنگ خلیج (فارس) هستند که برایشان احترام زیادی قایل هستیم و مقوله دوم مخالفان پس از جنگ خلیج (فارس) هستند. فرصتی فراهم شد که به عنوان مخالفان به خود تشکل بدهند. در این رابطه نظرات و ملاحظات خاص خود را داریم.

* اما من از گروه خاصی صحبت نمی کنم. بطور عام، می توانید برداشت خود را از «مخالفان» امروزی به من بگوئید؟

بارزانی: متأسفانه وضع مخالفان را چندان خوب و مثبت نمی بینم. علت های زیادی برای این کار وجود دارد: فقدان حمایت از سوی محافظی که آنها را تشویق به مخالفت می کنند، اما حمایت کافی از آنها به عمل نمی آورند. و همچنین فقدان وحدت در میان خود گروههای مخالف به این منجر شده است که از هم فروپاشند و در وضع رضایتبخشی قرار

نگیرند.

* شما خود را بخشی از مخالفان می دانید؟ شما نیز جزء مخالفان هستید؟
بارزانی: برایم عجیب است که همیشه با این سؤال مواجه می شوم که آیا جزء مخالفان هستیم یا نه. ما محصول جنگ خلیج (فارس) نیستیم. چندین دهه است که ما مخالف بوده ایم. در زمانی که ما در موضع مخالف بودیم، همین گروهها یا افراد یا آنهایی که ادعای مخالفت دارند یا امروزه با رژیم مخالفند، با رژیم بغداد در صلح و صفا بسر می بردند. ما شامل این مقوله نمی شویم و ما واقع گرا هستیم و در برابر چند میلیون مردم خود در منطقه مسئولیت داریم.

* پس با خیال راحت می توانیم بگوئیم بخشی از مخالفان هستید؟
بارزانی: می خواهم این را به شیوه دیگری مطرح کنم، و با شما است که چگونه آن را تفسیر کنید. ما در آنجا، در کردستان عراق زندگی می کنیم و یک واقعیت هستیم. هر نیرویی که با ما مخالفت کند و سعی کند با ما روبروی شود، بطور مسلم تا جایی که در توان داشته باشیم با آن مقابله می کنیم. و هر نیرویی که دست دوستی به طرف ما دراز کند یا از مردم ما حمایت کند، بطور مثبت به آن پاسخ خواهیم داد.

* پس از جنگ خلیج (فارس) یک واقعیت جدید در عراق بوجود آمده است. می بینیم که نیروهای چندگانه ای در جهان، که آمریکاییکی از آنها است، عراق را رد کرده اند. و جنگ خلیج (فارس) محیطی را بوجود آورد که هنوز هم وجود دارد. تا جایی که به آمریکا مربوط می شود، صدام حسین شخصی است که باید از آن منطقه برداشته شود تا مردم بتوانند شاهد صلح باشند. خوب حالا شما به عنوان یک مخالف تاریخی با رژیم صدام، چنانکه خود گفتید، اگر گروه جدیدی از افراد نیز به این یا آن دلیل مخالف رژیم صدام شوند، حاضرید با افراد دیگری، که خود را مخالف می دانند کنار بیایید و با هم علیه رژیم صدام فعالیت کنید؟

بارزانی: فکر می کنم نباید از من انتظار پاسخ آری یا نه داشته باشید. این مسئله به میلیونها نفر از مردم عراق، آینده عراق و آینده کردها در داخل عراق مربوط می شود. و اگر به راستی یک برنامه جدی برای این کار باشد، می توان در مورد آن بحث کرد. کار من نیست که

بگویم آری بخشی از مخالفان هستیم یا نه نیستیم. یک چنین طرح و برنامه ای وجود نداشته است.

* در ۱۹۹۶، بدلیل تغییرات سیاست آمریکا، شاهد آن بودیم که ۵۰۰۰ کرد، منطقه را ترک کردند. چگونه می توانید به سیاست آمریکا در حمایت از رفاه خود یا تلاشهائتان در منطقه اعتماد داشته باشید؟

بارزانی: اول از همه باید بگویم در چارچوب زمانی مورد نظر شما، دولت آمریکا سیاستی نداشت که در منطقه آن را دنبال کند. تصمیم به تخلیه افرادی که ذکر کردید در لحظه ای گرفته شد که نیاز و ضرورتی برای آن نبود و به همین خاطر بسیاری از این مردم را به مشکلاتی که امروز با آن مواجه هستند دچار ساخت. اکنون احساس می کنیم که آمریکا برآستی برخی مسائل را بررسی می کند و موضع بسیار روشن تری از قبل دارد. و واقعیت همین است که وزیر خارجه [آمریکا] روز بعد از مذاکرات در کنفرانس مطبوعاتی در مورد حفاظت از مردم ما، سلامت و امنیت آنها اطمینان و تضمین هائی داد. این خود یک تحول اساسی در سیاست آنها است.

* اجازه بدهید در مورد یک سناریو از شما سؤال کنم. یک لشکر از ارتش عراق به شمال آمد و به شما پیوست. درست پس از این حادثه، افراد صدام به تعقیب آنها آمدند. در این ماجرا، به کردها نیز صدمه وارد ساختند. فکر می کنید آمریکا به کمک شما بیاید؟

بارزانی: فکر می کنم هر دوی ما باید این سؤال را از آمریکایی ها بکنیم.

* فکر می کنید پس از این توافق، جبهه متحد شما قادر خواهد بود تا حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) را تحت کنترل بگیرد و اطمینان بدهد که دیگر حمله ای از مناطق شما به تریه صورت نخواهد گرفت؟

بارزانی: توافق را هم که کنار بگذاریم، ما در برابر پ.ک.ک موضع خاص خود را داریم. پ.ک.ک اجازه نخواهد یافت تا در مناطق ما، یعنی مناطق تحت کنترل حزب دمکرات فعالیت کند و ما اقداماتی را در این راستا صورت داده ایم. پ.ک.ک به منطقه ما آمده است تا به عنوان جایگزین (آلترناتیو) ما اقتدار خود را برقرار سازد و در منطقه آشوب به پا کند. براساس

اظهارات خود رهبر پ.ک.ک که چند ماه قبل در یکی از مجلات عربی منتشر شد، هدف او این است که موفقیت‌ها و دست‌آوردهای کردهای عراقی در کردستان عراق را بر باد دهد. بنابراین، برغم هرگونه موافقت‌نامه‌ای، چه توافق کنیم یا نه، همان روش را در برابر پ.ک.ک ادامه می‌دهیم و به آنها اجازه نخواهیم داد تا در منطقه ما به یک تهدید تبدیل شوند. اما پس از این توافق، و اگر اتحادیه میهنی نیز خود را به اجرای نکات خاص مربوط به پ.ک.ک متعهد کند، و به آنها اجازه فعالیت در مناطق تحت کنترل خود را ندهد، آن زمان بطور مسلم زندگی برای ما آسانتر خواهد شد.

* بطور کلی تجارت در شمال عراق، در برگیرنده تجارت مرزی با ترکیه است. شما، یعنی حزب دمکرات، بطور تام و تمام از این رابطه سود بسیاری بردید، و حتی این مسئله در زمان پدر شما، ملامصطفی بارزانی، که در آن مناطق عراق مستقر بود واقعیت داشت. در گذشته، اتحادیه میهنی همیشه مدعی بود که از این تجارت پرمفعت مرزی محروم است و تقسیم این درآمد یک مشکل همیشگی بوده است. فکر می‌کنید براساس آنچه که توافق کردید، مسئله فرمول تقسیم درآمد برای آنها رضایتبخش بوده، و تقسیم درآمد دیگر مشکل نخواهد بود؟

بارزانی: فکر می‌کنم این سوء تفاهم باید روشن شود که کشمکش داخلی برسر این مسئله مالی یا تقسیم درآمد شروع نشد. این یک اختلاف قدیمی، و یک مبارزه بر سر قدرت است. زمانی که درآمدها به تجارت مرزی با ترکیه مربوط بودند، همه آن از ۱۹۹۲ تا ۱۹۹۶ به دولت محلی منتقل می‌شد. مقام نخست‌وزیری در دست اتحادیه میهنی بود، وزیر دارایی از اتحادیه میهنی بود، و رئیس بانک مرکزی منطقه‌ای نیز از اتحادیه میهنی بود. در آن بانک مرکزی ویژه از ۴۴ عضو کارمند، ۴۱ نفر از اتحادیه میهنی بودند. بدین ترتیب آنها در جنبه‌های مالی، توزیع آن و هزینه‌ها دست داشتند. وقتی که کشمکش نظامی بوقوع پیوست، در هیچ کجای جهان نمی‌بینید که دو نیروی در حال جنگ وجود داشته باشند و یکی از این گروه‌ها هزینه ماشین جنگی طرف مقابل خود را پردازد. به عبارت دیگر، حزب دمکرات دیگر نمی‌توانست پولها را به اتحادیه میهنی بدهد تا خود را مسلح کند و با ما بجنگد. به این دلیل

بود که همه چیز تحت کنترل قرار گرفت. اکنون توافقی که به آن دست یافتیم مقرر می کند که حزب دمکرات در رفع نیازهای مردم منطقه سلیمانیه، که بین آنها و مردم دیگر خود در دهوک و اربیل فرق نمی گذاریم، مسئول است. خدمات عمومی و نیازهای مردم از طریق یک نظم و ترتیب مالی و همکاری در کمیته عالی همکاری برآورده خواهد شد.

* قبل از آمدن شما به واشنگتن، روزنامه های ترکیه، از جمله اخبار روزانه ترک، پیش بینی «متخصصان» ترکیه را گزارش دادند که می گفتند اتحادیه میهنی و حزب دمکرات هرگز قادر به توافق نیستند. زمان نشان داد که کاملاً اشتباه می کردند. سؤال من این است که آیا متخصصان ترکیه اوضاع را اشتباه ارزیابی کردند یا تحول فوق العاده ای در واشنگتن بوقوع پیوست که توافق واشنگتن را به ارمغان آورد؟

بارزانی: مقالاتی را که ذکر کردید ندیده ام، اما زمانی که در آنکارا بودیم و در جریان ملاقات با مقامات بلندپایه ترکیه، آنها با حمایت از این توافق صداقت خود را نشان دادند و مشتاق بودند که برای رسیدن به این توافق، به پیشرفت نایل آئیم. اما توافقیها، یک مسئله متقابل است. تعهدات نیز برای هر دو طرف متقابل هستند، و هر دو طرف باید آنها را اجرا کنیم.

* آمریکایی ها در ماههای اخیر موضع بسیار سرسختانه ای در رابطه با عراق داشته اند. انتظار می رفت که ایالات متحده مخالفت خود با بغداد را تعدیل کند، اما چنین مساله ای رخ نداد. برعکس، آمریکایی ها اسناد جدیدی ارائه داده اند که نشان می دهد عراق از توافقیهای انجام شده پیرامون سلاحهای انهدام جمعی پیروی نمی کند. آینده روابط آمریکا و عراق را چگونه ارزیابی می کنید؟

بارزانی: در سیاست امکان وقوع هر احتمالی هست. اما آنچه که امروز شاهد آن هستیم، نوعی تنش یا موضع سرسختانه میان آمریکا و عراق است. حتی هیات آمریکایی این مسئله را از ما پنهان نکرد و گفت که تحریم ها علیه عراق لغو نخواهد شد. روابط آمریکا و بغداد به حالت عادی در نخواهد آمد و آشتی هم صورت نخواهد گرفت. آنها به صراحت تمام این را به ما گفتند، در حالیکه در گذشته این گونه نبود. احتمال این وجود دارد که حوادثی در حال

وقوع باشد و تحولاتی رخ بدهد که تمامی اوضاع و احوال را تغییر دهد.

* فکر می کنید همه چیز به حالت قبل از بحران خلیج (فارس) برگردد؟

بارزانی: فکر نمی کنم اوضاع به همان وضع قبل از جنگ خلیج (فارس) برگردد.

* آیا تجزیه و فروپاشی عراق را پیش بینی می کنید؟

بارزانی: ما خواستار تجزیه عراق نیستیم. اما همانطور که قبلاً گفتم هر احتمالی قابل اتفاق است. ما هرگز خواستار جدا شدن از عراق نبوده ایم. ما خواهان تقسیم عراق نبوده ایم و جهان خارج نیز آن را نمی پذیرد. فکر نمی کنم که مسأله تقسیم عراق در حال حاضر مطرح باشد.

* منابع نظامی ترکیه به ما گفته اند که از همکاری شما در جنگ علیه حزب کارگران

کرد (پ.ک.ک) در شمال عراق بی نهایت خوشحال هستند. آیا شما هم از این همکاری راضی هستید؟

بارزانی: به صراحت تمام بگویم که ما هرگز نمی خواستیم پ.ک.ک به کشور ما بیاید و با ما بجنگد، دهکده های ما را ویران کند، غیر نظامیان را بکشد و در راههایی که مورد استفاده مردم ما هست، مین گذاری کند. اما مهمترین و خطرناکترین مسئله آن بود که عبدالله اوجلان خودش حدود یکماه و نیم پیش در مصاحبه با مجله عربی زبان الاوسط بیان کرد و گفت: «ماموریت من این است که اوضاع کردستان عراق را بهم بزنم. چون این موقعیت برای ایران و اعراب یک تهدید محسوب می شود». هر کس داوطلب بهم زدن اوضاع در کردستان عراق باشد، از سوی ما قابل تحمل نخواهد بود. ما با صراحت تمام و آشکار گفته ایم مادامی که پ.ک.ک در کشور ما هست و در امور ما مداخله می کند، با آن خواهیم جنگید، چه به تنهایی و چه به همراه کسانی که دست همکاری به سوی ما دراز می کنند. ما آنها را خواهیم کشت. بنابر این به پ.ک.ک اجازه نخواهیم داد در منطقه ما اعمال نفوذ کند و اختیار داشته باشد تا جای اقتدار دیگران را بگیرد. در رابطه با مسئله همکاری با نیروهای نظامی ترکیه نیز می گویم که این همکاری آشکار و علنی است و ما آنرا پنهان نکرده ایم. مادامی که پ.ک.ک در اینجا باشد و علیه ما بجنگد، این همکاری ادامه خواهد یافت، و ما از این همکاری خوشحال و راضی

هستیم.

* آیا احساس می کنید که به خاطر این همکاری از سوی کشورهای خاورمیانه تحت فشار قرار دارید؟

بارزانی: این ها مسایلی نیستند که بتوان بطور عمومی و علنی از آن سخن گفت. اما بطور مسلم طرفهای بسیاری هستند که احتمالاً از این مسأله خوشنود نیستند و نسبت به آن عکس العمل نشان خواهند داد.

* در گذشته عراق می گفت که با پ. ک. ک همکاری نمی کند، اما به تازگی پی برده ایم که پ. ک. ک در بغداد دفتر باز کرده است. امنیت عبور افراد آنها از سوریه به سلیمانیه تضمین شده است. عراق ناگهان به حمایت از پ. ک. ک دست زده است، علت چیست؟

بارزانی: هرگاه علیه پ. ک. ک عملیات نظامی داشتیم و آنها را در امتداد مرزها به خارج از منطقه راندیم، دو مرتبه وارد سرزمینهای ما شدند و به بسیاری از مناطق دست درازی کردند. متأسفانه در این اواخر به عراق بازگشته اند. اکنون تلاش می کنیم اطلاعات دقیقی در این رابطه جمع آوری کنیم و نمی خواهیم تنها به آنچه در روزنامه ها و رسانه ها منتشر می شود بسنده کنیم. می خواهیم اطلاعات دقیق و صحیح بدست آوریم و پس از آن بطور علنی و با صراحت موضع خود را بیان کنیم. اما قبل از آن خواستار کسب اطلاعات دقیق بیامون روابط پ. ک. ک و عراق هستیم. به صراحت می گوئیم که چنانچه عراق چنین روابطی با پ. ک. ک داشته باشد به نفع اش نخواهد بود.

* به نظر می رسد که عراق در مقایسه با گذشته، روابط سردی با ترکیه دارد. علت این مسئله را چه می دانید؟

بارزانی: ما چیزی در مورد سردی روابط نشنیده ایم. ما روابط را همانند گذشته می بینیم.

* گفته می شود که عراق خط لوله نفتی خود با سوریه را بازگشایی می کند و یک خط لوله جدید نیز می سازد. فکر می کنید این برای برنامه نفت در برابر غذا برای کردستان عراق تهدید کننده باشد؟

بارزانی: دولت عراق مایل است گزینه‌های فراوان داشته باشد. اما یک چنین پروژه بزرگی به تصویب شورای امنیت نیازمند است

* مایل هستم در مورد نفوذ ایران از شما سؤال کنم... نفوذ ایران در منطقه چگونه است؟

بارزانی: اولاً در رابطه با حزب دمکرات کردستان (عراق) و منطقه تحت کنترل آن باید بگویم که دوست داریم یک رابطه حسن همجواری دوستانه داشته باشیم، اما هیچگونه اعمال نفوذ را نمی‌پذیریم، چه ایران باشد.

* مایل هستم در مورد حادثه شم‌دین سکیک از شما پرسیم. شم‌دین سکیک در جریان یک عملیات نظامی ترکیه از شمال عراق به خارج برده شد، البته حزب دمکرات کردستان (عراق) ناراضیتی خود را از این ماجرا در جریان مصاحبه نوشیروان بارزانی با خبرگزاری ترکیه نشان داد. اکنون که زمانی از این حادثه گذشته است، در باره آن چه می‌گوئید؟

بارزانی: همانگونه که گفتید، زمان حادثه سپری شده است. ما آن را دوست نداشتیم. در آن زمان، ما عملیات را محکوم کردیم. ما نمی‌توانستیم روابط خود با ترکیه را نابود کنیم. سکیک نیز قابل ملامت است، چون دستوراتی را که حزب دمکرات به او داده بود اجرا نکرد. اما به واقع ما از انجام این عملیات خشنود نبودیم. او حفاظتی را که برایش در نظر گرفته شده بود نپذیرفت و گفت «به اینجا آمدم تا آزادی خود را بدست آورم». البته، اگر حاضر نمی‌شد دستورات لازم را برای امنیت خود بپذیرد مسئولیت آن بعهده حزب دمکرات نبود.

* پس از آن حادثه افراد بیشتری از پ.ک.ک خود را تسلیم حزب دمکرات کرده‌اند؟

بارزانی: بلی

* آنها را در منطقه شما نگه می‌دارند؟

بارزانی: همه آنها در کردستان عراق نیستند. به آنها فرصت انتخاب داده شد. به آنها اجازه داده شد تا به سوریه یا به ایران بروند. این کار از طریق کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و سازمان ملل صورت می‌گیرد. و آنها می‌گیرند. و آنها می‌مانند در اینجا و پیوستن به پیشمرگه‌ها هستند، درخواست‌هایشان بطور جداگانه مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

* گفتید از همکاری امنیتی با ترکیه خوشنود هستید، اما از سطح همکاری اقتصادی و

سطح تجارت مرزی نیز راضی هستید؟

بارزانی: اطلاعات زیادی در این زمینه‌ها ندارم، اما می‌دانم گاهی خوب است و

گاهی نه.

* علاقه دارید که بازرگانان ترکیه به منطقه بیایند و سرمایه‌گذاری کنند؟ چه

پیشنهادی به آنها دارید؟

بارزانی: تاکنون بازرگانانی از ترکیه و سایر مکانها به اینجا آمده‌اند. مکانها و مسایل

قابل توجه بسیاری در اینجا وجود دارند و آنها می‌توانستند پروژه‌های خوبی در منطقه به

اجرا بگذارند.

* ما شاهد یک فرایند توسعه پویا در اربیل، دهوک و بسیاری مکانهای دیگر و حتی در

مورد جاده‌ها بوده‌ایم. جاده‌های جدیدی ساخته می‌شوند. تسهیلات ورزشی و اجتماعی در

حال ساخته شدن هستند، و سازندگی در سراسر منطقه بچشم می‌خورد. کجا بیشتر پول

وجود دارد؟

بارزانی: اکثریت درآمدها از تجارت مرزی در زاخو و مالیات‌ها بدست می‌آید، برخی از

وزرا نیز کارخانه‌هایی دارند، اینها منابع اصلی درآمد هستند.

* تحریم‌هایی که بر عراق تأثیر می‌گذارند، بر شما نیز مؤثر هستند چون شما بخشی از

عراق هستید. اما عراق می‌گوید «من پول کافی برای انجام هیچ کاری ندارم». بنابر این برای

آینده خود هیچ کاری نمی‌کنند. می‌گویند علت امر تحریم‌ها هستند. اما شما برای همه این

کارهای عمومی از پول استفاده می‌کنید، این یک تناقض نیست؟

بارزانی: مسأله تحریم‌ها بر منطقه تأثیر گذاشته است. اگر برخی تسهیلات در اختیار

حکومت منطقه‌ای کردستان قرار گیرد قادر خواهیم بود خدمات بیشتری فراهم کنیم. در

رابطه با دولت عراق، فکر می‌کنم باید از خودشان بپرسید چه مشکلاتی دارند.

* ارزش دینار در شمال عراق در حال افزایش است. علت این را چه می‌دانید؟

بارزانی: این پول را در کردستان عراق، پول چاپ سوئیس می‌خوانند، اما در واقع در

انگلستان چاپ شد. آن پول است که در اینجا در حال گردش است، و ما با دیناری که در بغداد در گردش است معامله نمی‌کنیم. البته اوضاع اقتصادی و شرایط زندگی در اینجا بهتر از سایر نقاط عراق است.

✽ آخرین سؤال . آیا پیامی برای مردم ترکیه دارید؟

بارزانی: احترام خود را نثار مردم ترکیه می‌کنم و برایشان رونق آرزو می‌کنم. ما همسایه هستیم، ما به یکدیگر نیازمندیم، دوست داریم با یکدیگر همکاری داشته باشیم و آینده بهتری در انتظار همه ما باشد. آرزوی دوستی و موفقیت دارم.

✽ متشکرم آقای بارزانی

ترجمه: حمید احمدی

استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی

دانشگاه تهران

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی